

32004R0261

17.2.2004

IL-ĠURNAL UFFIĊJALI TA' L-UNJONI EWROPEA

L 46/1

IR-REGOLAMENT (KE) Nru 261/2004 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tal-11 ta' Frar 2004

li jistabbilixxi regoli komuni dwar il-kumpens u l-assistenza għal passigġieri fil-każ li ma jithallewx jitlegħu u ta' kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet, u li li jhassar ir-Regolament (KEE) Nru 295/91

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KONSILL TA' L-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jistabbilixxi l-Komunitá Ewropea, u partikolarment l-Artikolu 80(2) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mil-Kummissjoni ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ewropew Ekonomiku u Soċjali ⁽²⁾,

Wara li kkonsultaw il-Kumitat tar-Reġjuni,

Waqt li jaġixxu skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽³⁾, u fid-dawl tat-test kongunt approvat mill-Kumitat ta' Konċiljazzjoni fl-1 ta' Diċembru 2003,

Billi:

- (1) Azzjoni mil-Komunitá fil-qasam ta' transport permezz ta' l-ajru għandha jkollha l-iskop, fost affarijiet oħrajn, li tassigura livell oġhli ta' protezzjoni għall-passigġieri. Il fuq minn dan, konsiderazzjoni shiha għandha tiġi mehuda tal-htigijiet ta' protezzjoni tal-konsumatur b'mod ġenerali.
- (2) Il-fatt li ma jithallewx jitlegħu u l-kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet jistgħu jikkawżaw problemi serji u inkonvenjenza għall-passigġieri.
- (3) Filwaqt li r-Regolament tal-Konsill (KEE) Nru 295/91 ta' l-4 ta' Frar 1991 li jistabbilixxi regoli komuni għal sistema ta' kumpens għal meta ma jithallewx jitlegħu f'trasport permezz ta' l-ajru skedat ⁽⁴⁾ holoq protezzjoni bazika għal passigġieri, in-numru ta' passigġieri li ma thallewx jitlegħu kontra l-volontá tagħhom tibqa' għolja wisq, bħalma tibqa' dik affettwata minn kancellazzjonijiet mingħajr notifika minn qabel u dik affettwata minn dewmien twal.

(4) Il-Komunitá għandha għalhekk toghla l-*standards* ta' protezzjoni stabbiliti minn dak ir-Regolament kemm biex issahhah id-drittijiet ta' passigġieri u biex tassigura li trasportaturi ta' l-ajru jahdmu taht kondizzjonijiet armonizzati f'suq illiberalizzati.

(5) Peress illi d-distinzjoni bejn servizzi ta' l-ajru skedati u mhux skedati qed issir inqas b'sahhitha, din il-protezzjoni għandha tapplika għal passigġieri mhux biss fuq titjiriet skedati imma wkoll fuq titjiriet mhux skedati, inklużi dawk li jiffurmaw parti minn *package tours*.

(6) Il-protezzjoni mogħtija lill-passigġieri li jitlegħu minn ajruport li jinstab fi Stat Membru għandha tiġi estiża għal dawk li jitlegħu minn ajruport li jinstab f'pajjiż terz għal wiehed li jinstab fi Stat Membru, meta mezz tal-garr Komunitarju jopera t-titjira.

(7) Sabiex tiġi assigurata l-applikazzjoni effettiva ta' dan ir-Regolament, l-obbligazzjonijiet li johloq għandhom jibqgħu mal-trasportatur ta' l-ajru li qed jopera li jwettaq jew li għandu l-hsieb li jwettaq titjira, kemm jekk b'ingenji ta' l-ajru li qegħdin fil-proprietá, taht kiri *dry* jew *wet*, jew fuq kwalunkwe bażi oħra.

(8) Dan ir-Regolament m'għandux jirrestringi d-drittijiet tal-trasportatur ta' l-ajru li jopera biex ifittex kumpens minn kwalunkwe persuna, inklużi partijiet terzi, skond il-liġi applikabbli.

⁽¹⁾ ĠU C 103 E, tat-30.4.2002, p. 225 u ĠU C 71 E, tal-25.3.2003, p. 188.

⁽²⁾ ĠU C 241, tas-7.10.2002, p. 29.

⁽³⁾ Opinjoni tal-Parlament Ewropew ta' l-24 ta' Ottubru 2002 (ĠU C 300 E, tal-11.12.2003, p. 443), Pożizzjoni Komuni tal-Konsill tat-18 ta' Marzu 2003 (ĠU C 125 E, tas-27.5.2003, p. 63) u l-Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-3 ta' Lulju 2003. Ir-Rizoluzzjoni Legiſlattiva tal-Parlament Ewropew tat-18 ta' Diċembru 2003 u d-Deċizzjoni tal-Konsill tas-26 ta' Janjar 2004.

⁽⁴⁾ ĠU L 36, tat-8.2.1991, p. 5.

(9) In-numru ta' passigġieri li ma thallewx jitlegħu kontra l-volontá tagħhom għandu jiġi mnaqqas billi l-trasportatur ta' l-ajru jiġu meħtieġa jsejhu volontarji biex jhallu r-reżervazzjonijiet tagħhom, bi skambju għal vantaġġi, minflok illi ma jhallux lill-passigġieri jitlegħu, u billi jikkompensaw b'mod shih dawk li fl-aħhar ma thallewx jitlegħu.

- (10) Passiġġieri li ma thallewx jitlegħu kontra l-volontá tagħhom għandhom jithallew jew jikkancelaw it-titjriet tagħhom, b'rimbors tal-biljetti tagħhom, jew ikompluhom taht kondizzjonijiet sodisfaċjenti, u hsieb xieraq tagħhom għandu jiġi mehud filwaqt li qed jistennew titjira li ser issehh aktar tard.
- (11) Voluntiera għandhom ukoll jithallew jikkancelaw it-titjriet tagħhom, b'rimbors tal-biljetti tagħhom, jew ikompluhom taht kondizzjonijiet sodisfaċjenti, peress illi jsibu diffikultajiet ta' vjaġġar simili għal dawk li jgħaddu minnhom passiġġieri li ma thallewx jitlegħu kontra l-volontá tagħhom.
- (12) Il-problemi u l-inkonvenjenza għal passiġġieri kkawżati minn kancellazzjoni ta' titjriet għandhom ukoll jiġu mnaqqsin. Dan għandu jiġi miksub permezz tat-thegġig tal-trasportaturi biex jinfurmu lill-passiġġieri b'kancellazzjonijiet qabel il-hin skedat tat-tluq u minn barra dan biex joffruhom arrangament għall-vjaġġ raġonevoli, sabiex il-passiġġieri jistgħu jagħmlu arrangamenti oħrajn. Trasportaturi ta' l-ajru għandhom jikkompensaw passiġġieri jekk jonqsu milli jagħmlu dan, hliel għal meta l-kancellazzjoni ssehh f'ċirkostanzi straordinarji li ma setgħux jiġu evitati anki jekk il-miżuri raġonevoli kollha kienu ttiehdu.
- (13) Passiġġieri li t-titjriet tagħhom huma kkancellati għandhom jithallew jew jiksbu rimbors tal-biljetti tagħhom jew jiksbu arrangament ieħor taht kondizzjonijiet sodisfaċjenti, u hsieb xieraq tagħhom għandu jiġi mehud waqt li qed jistennew titjira ta' aktar tard.
- (14) Bhal taht il-Konvenzjoni ta' Montreal, obligazzjonijiet dwar trasportaturi ta' l-ajru li jaħdmu għandhom ikunu limitati jew esklużi fejn xi haġa ġiet ikkawżata minn ċirkostanzi straordinarji li ma setgħux jiġu evitati anki jekk il-miżuri kollha raġonevoli kienu ttiehdu. Ċirkostanzi bhal dawn jistgħu, partikolarment, isehhu f'każijiet ta' nuqqas ta' stabbilitá politika, kondizzjonijiet meteoroloġiċi li ma jaqblux ma' l-operazzjoni tat-titjira in kwistjoni, riskji tas-sigurtá, nuqqasijiet mhux mistennijin fir-rigward tas-sigurtá tat-titjira u strajkijiet li jaffettaw l-operazzjoni ta' trasportatur ta' l-ajru li jopera.
- (15) Ċirkostanzi straordinarji għandhom jiġu meqjusin li jezistu fejn l-impatt ta' deċiżjoni dwar il-ġestjoni tat-traffiku ta' l-ajru fir-rigward ta' inġenju ta' l-ajru partikolari fuq ġurnata partikolari tikkawża dewmien twil, dewmien ta' matul il-lejl, jew il-kancellazzjoni ta' titjira waħda jew aktar titjriet ta' dak l-inġenju ta' l-ajru, anki jekk il-miżuri raġonevoli kollha ttiehdu mil-trasportatur ta' l-ajru in kwistjoni biex jiġu evitati id-dewmien jew kancellazzjonijiet.
- (16) F'każijiet fejn *package tour* hu kkancellat għal raġunijiet barra mill-kancellazzjoni tat-titjira, dan ir-Regolament m'għandux jiġi applikat.
- (17) Għandu jittiehed hsieb xieraq ta' passiġġieri li t-titjriet tagħhom huma mdewmin għal hin speċifiku tagħhom u dawn għandhom jithallew jikkancelaw it-titjriet tagħhom b'rimbors tal-biljetti tagħhom jew ikompluhom taht kondizzjonijiet sodisfaċjenti.
- (18) Hsieb tal-passiġġieri li qed jistennew titjira oħra jew titjira li għandha d-dewmien jista' jiġi limitat jew miħdu jekk l-ġhota ta' hsieb innifsu kien jikkawża dewmien ulterjuri.
- (19) Trasportaturi ta' l-ajru li jaħdmu għandhom jilhq u l-htigijiet speċjali ta' persuni li għandhom mobbiltá mnaqqsa u kwalunkwe persuni li qegħdin magħhom.
- (20) Passiġġieri għandhom jiġu informati b'mod shih bid-drittijiet tagħhom fil-każ li ma jithallewx jitlegħu u ta' kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjriet, sabiex ikunu jistgħu jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom b'mod effettiv.
- (21) Stati Membri għandhom jistabbilixxu regoli dwar sanzjonijiet applikabbli għal vjolazzjonijiet tad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament u jassiguraw li dawn is-sanzjonijiet huma applikati. Is-sanzjonijiet għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u imġieghla.
- (22) Stati Membri għandhom jassiguraw u jissorveljaw harsien ġenerali mil-trasportaturi ta' l-ajru tagħhom ma' dan ir-Regolament u jinnominaw korp xieraq biex iwettaq dawn il-kompiti ta' infurzar. Din is-sorveljanza m'għandhiex taffettwa d-drittijiet ta' passiġġieri u trasportaturi ta' l-ajru biex ifittxu rimedju legali minn qrati taht proċeduri ta' liġi nazzjonali.
- (23) Il-Kummissjoni għandha tannalizza l-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament u għandha teżamina partikolarment l-opportunitá li testendi l-iskop tiegħu għall-passiġġieri kollha li għandhom kuntratt ma' operatur tat-tour jew ma' trasportatur Komunitarju, meta jiltaq minn ajruport ta' pajjiż terz għal ajruport ta' Stat Membru.
- (24) Arrangamenti għal aktar kooperazzjoni dwar l-użu ta' l-ajruport ta' Gibraltari kienu miftelma f'Londra fit-2 ta' Diċembru 1987 mir-Renju ta' l-Ispanja u mir-Renju Unit f'dikjarazzjoni kongunta mil-Ministeri ta' l-Affarijiet Baranin taż-żewġ pajjiżi. Dawn l-arrangamenti għad għandhom jibdeu joperaw.
- (25) Ir-Regolament (KEE) Nru 295/91 għandu jiġi mhassar skond dan,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Soġġett

1. Dan ir-Regolament jistabbilixxi, taht il-kondizzjonijiet speċifikati hawnhekk, drittijiet minimi għal passiġġieri meta:

- (a) ma jithallewx jitlegħu kontra l-volontá tagħhom;
- (b) it-titjira tagħhom hi kkancellata;
- (c) it-titjira tagħhom hi mdewma.

2. L-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament għall-ajruport ta' Gibraltari hi mifhumha li hu bla ħsara għall-posizzjonijiet legali rispettivi tar-Renju ta' l-Ispanja u tar-Renju Unit fir-rigward tal-kwistjoni diskutibbli dwar is-sovranità fuq it-territorju go liema l-ajruport jinstab.

3. L-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament għall-ajruport ta' Gibraltari għandha tiġi sospiża sakemm l-arranġamenti fid-Dikjarazzjoni Kongunta magħmula mill-Ministri Barranin tar-Renju ta' l-Ispanja u tar-Renju Unit fit-2 ta' Diċembru 1987 jibdwu joperaw. Il-Gvernijiet ta' l-Ispanja u tar-Renju Unit għandhom jinformat il-Konsill ta' din id-data ta' dħul f'operazzjoni.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-iskopijiet ta' dan ir-Regolament:

- (a) "trasportatur ta' l-ajru" ifisser mpriża tat-trasport permezz ta' l-ajru b'licenza valida ta' l-operazzjoni;
- (b) "trasportatur ta' l-ajru li jopera" ifisser trasportatur ta' l-ajru li jwettaq jew li għandu l-ħsieb li jwettaq titjira taht kuntratt ma' passigġier jew fisem persuna oħra, legali jew naturali, li għandha kuntratt ma' dak il-passigġier;
- (c) "trasportatur Komunitarju" ifisser trasportatur ta' l-ajru b'licenza valida ta' l-operazzjoni mogħtija minn Stat Membru skond id-dispożizzjonijiet tar-Regolament tal-Konsill (KEE) Nru 2407/92 tat-23 ta' Lulju 1992 dwar l-għoti ta' licenzi lill-trasportaturi ta' l-ajru ⁽¹⁾;
- (d) "operatur tat-tour" ifisser, bl-eċċezzjoni ta' trasportatur ta' l-ajru, organizzatur fis-sens ta' l-Artikolu 2, il-punt 2, tad-Direttiva tal-Konsill 90/314/KEE tat-13 ta' Ġunju 1990 dwar vjaġġar *package*, *vaganzi package* u *package tours* ⁽²⁾;
- (e) "*package*" ifisser dawk is-servizzi mfissrin fl-Artikolu 2, il-punt 1, tad-Direttiva 90/314/KEE;
- (f) "biljett" ifisser dokument validu li jagħti intitolament għal transport jew xi haġa ekwivalenti mhux fil-forma ta' karta, inkluża forma elettronika, mahruġ jew awtorizzat mil-trasportatur ta' l-ajru jew l-aġent awtorizzat tiegħu;
- (g) "reżervazzjoni" tfisser il-fatt li l-passigġier għandu biljett, jew prova oħra, li tindika li r-reżervazzjoni għet aċċettata u rreġistrata, mil-trasportatur ta' l-ajru jew mill-operatur tat-tour;
- (h) "destinazzjoni finali" ifisser id-destinazzjoni fuq il-biljett ipprezentat fil-post taċ-*check-in* jew, fil-każ ta' titjiriet konnessi direttament, id-destinazzjoni ta' l-aħħar titjira; titjiriet konnessi alternattivi li qegħdin għad-dispożizzjoni m'għandhomx jiġu mehudin in konsiderazzjoni jekk il-hin oriġinali tal-wasla hu mħares;
- (i) "persuna b'mobilità mnaqqsa" ifisser kwalunkwe persuna li l-mobilità tagħha hi mnaqqsa meta tuża' transport minhabba kwalunkwe disabbilità fizika (sensorja jew lokomotorja, permanenti jew temporanja), ħsara intellettuali, etá jew kwalunkwe kawża oħra ta' disabbilità, u li s-sitwazzjoni tagħha teħtieġ attenzjoni speċjali u addattament għall-ħtiġijiet tal-persuna tas-servizzi mqegħda għad-dispożizzjoni tal-passigġieri kollha;
- (j) "il-fatt li persuna ma thallietx titla" ifisser tiċhid għat-trasport ta' passigġieri fuq titjira, minkejja li pprezentaw lilhom infushom biex jitolgħu taht il-kondizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 3(2), ħlief għal fejn hemm raġunijiet raġonevoli biex ma jithallewx jitolgħu, bħal raġunijiet ta' saħħa, sigurezza u sigurtà, jew dokumentazzjoni ta' l-ivjaġġar mhux xierqa;
- (k) "voluntier" ifisser persuna li pprezenta lilu nnifsu biex jitle' taht il-kondizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 3(2) u li jirrispondi b'mod pożittiv għas-sejha għal passigġieri tal-trasportatur ta' l-ajru preparati jhallu r-reżervazzjoni tagħhom b'skambju għal vantaġġi.
- (l) "kancellazzjoni" tfisser in-nuqqas ta' operazzjoni ta' titjira li kienet qabel ipplanata u fuq liema mill-inqas post wieħed kien irreżervat.

Artikolu 3

Skop

1. Dan ir-Regolament għandu japplika:
  - (a) għal passigġieri li jitolqu minn ajruport li jinstab fit-territorju ta' Stat Membru għal liema japplika t-Trattat;
  - (b) għal passigġieri li jitolqu minn ajruport li jinstab f'pajjiż terz għal ajruport li jinstab fit-territorju ta' Stat Membru għal liema japplika t-Trattat, kemm-il darba rċievu vantaġġi jew kumpens u ġew mogħtija assistenza f'dak il-pajjiż terz, jekk il-trasportatur ta' l-ajru li qed jopera tat-titjira in kwistjoni hu trasportatur Komunitarju.
2. Il-paragrafu 1 għandu japplika fuq il-kondizzjoni li l-passigġieri:
  - (a) għandhom reżervazzjoni kkonfermata fuq it-titjira in kwistjoni u. ħlife fil-każ ta' kancellazzjoni msejha fl-Artikolu 5, jipprezentaw lilhom infushom għal *check-in*,
    - kif stabbilit u fil-hin indikat minn qabel u bil-miktub (inkluż permezz ta' mezzi elettronici) mil-trasportatur ta' l-ajru, l-operatur tat-tour jew l-aġent tal-vjaġġ awtorizzat,
 jew, jekk l-ebda hin hu indikat,
    - mhux aktar tard minn 45-il minuta qabel il-hin tat-tluq ippubblikat; jew
  - (b) ġew ittrasferiti minn trasportatur ta' l-ajru jew operatur tat-tour mit-titjira għal liema kellhom reżervazzjoni għal titjira oħra, irrespettivament mir-raġuni.
3. Dan ir-Regolament m'għandux japplika għall-passigġieri li jivvjaġġaw mingħajr ħlas jew bi prezz imnaqqas li mhux qiegħed għad-dispożizzjoni direttament jew indirettament għall-pubbliku. Madankollu, għandu japplika għall-passigġieri li għandhom biljetti mahruġa taht programm ta' min itir ta' spiss jew programm kummerċjali iehor minn trasportatur ta' l-ajru jew operatur tat-tour.

⁽¹⁾ ĠU L 240, ta' l-24.8.1992, p. 1.

⁽²⁾ ĠU L 158, tat-23.6.1990, p. 59.

4. Dan ir-Regolament għandu japplika biss għall-passiġġieri ttrasportati permezz ta' inġenji ta' l-ajru bil-mutur bil-gwienah imwahrin.

5. Dan ir-Regolament għandu japplika għal kwalunkwe trasportatur ta' l-ajru li jopera li jipprovi trasport għall-passiġġieri koperti mil-paragrafi 1 u 2. Fejn trasportatur ta' l-ajru li jopera li m'għandu l-ebda kuntratt mal-passiġġier iwettaq obbligazzjonijiet taht dan ir-Regolament, għandu jiġi meqjus li qed jagħmel dan fisem il-persuna li għandha kuntratt ma' dak il-passiġġier.

6. Dan ir-Regolament m'għandux jaffetwa d-drittijiet ta' passiġġieri taht id-Direttiva 90/314/KEE. Dan ir-Regolament m'għandux japplika fkażijiet fejn *package tour* hu kkanċellat għal raġunijiet barra minn kancellazzjoni tat-titjira.

Artikolu 4

Passiġġieri li ma thallewx jitlegħu

1. Meta trasportatur ta' l-ajru li jopera jistenna b'mod raġonevoli li ma jhallix passiġġieri jitlegħu fuq titjira, għandu l-ewwel jagħmel sejha għal voluntiera biex iħallu r-rezervazzjonijiet tagħhom bi skambju għal vantaġġi taht kondizzjonijiet li għandhom jinftehem bejn il-passiġġier in kwistjoni u l-trasportatur ta' l-ajru li jopera. Voluntiera għandhom jiġu mogħtija għajna skond l-Artikolu 8, din l-assistenza hi addizzjonali għall-vantaġġi msemmijin f'dan il-paragrafu.

2. Jekk ikun hemm numru mhux suffiċjenti ta' voluntiera biex il-numru ta' passiġġieri b'rezervazzjonijiet li jibqa' ikunu jistgħu jitlegħu fuq it-titjira, il-trasportatur ta' l-ajru li jopera jista' imbagħad ma jhallix jitlegħu passiġġieri kontra l-volontá tagħhom.

3. Jekk passiġġieri ma jthallewx jitlegħu kontra l-volontá tagħhom, il-trasportatur ta' l-ajru li jopera għandu jagħtihom kumpens minnufih skond l-Artikolu 7 u jassistihom skond l-Artikoli 8 u 9.

Artikolu 5

Kanċellazzjoni

1. Fil-każ ta' kanċellazzjoni ta' titjira, il-passiġġieri in kwistjoni għandhom:

- (a) jiġu offruti assistenza mil-trasportatur ta' l-ajru li jopera skond l-Artikolu 8; u
- (b) jiġu offruti assistenza mil-trasportatur ta' l-ajru li jopera skond l-Artikolu 9(1)(a) u 9(2), kif ukoll, fil-każ ta' għemil ta' rotta differenti meta l-hin tat-tluq raġonevolment mistenni tat-titjira ġdida hu mill-inqas il-gurnata wara t-tluq kif kien ipplanat għat-titjira kkanċellata, l-assistenza speċifikata fl-Artikolu 9(1)(b) u 9(1)(ċ); u
- (ċ) jkollhom id-dritt għal kumpens mil-trasportatur ta' l-ajru li jopera skond l-Artikolu 7, kemm-il darba:
  - (i) huma informati bil-kanċellazzjoni mill-inqas ġimgħatejn qabel il-hin tat-tluq skedat; jew

- (ii) huma informati bil-kanċellazzjoni bejn ġimgħatejn u sebat ijiem qabel il-hin tat-tluq skedat u huma offruti rotta differenti, li thallihom jitlegħu mhux aktar minn sagħtejn qabel il-hin tat-tluq skedat u jaslu fid-destinazzjoni finali tagħhom inqas minn erba' sigħat wara l-hin tal-wasla skedat; jew

- (iii) huma informati bil-kanċellazzjoni inqas minn sebat ijiem qabel il-hin tat-tluq skedat u huma offruti rotta differenti, li thallihom jitlegħu mhux aktar minn siegħa qabel il-hin tat-tluq skedat u jaslu fid-destinazzjoni finali tagħhom inqas minn sagħtejn wara l-hin tal-wasla skedat.

2. Meta passiġġieri huma informati bil-kanċellazzjoni, spjegazzjoni għandha tiġi mogħtija fir-rigward ta' trasport alternattiv possibbli.

3. Trasportatur ta' l-ajru li jopera m'għandux ikun obligat iħallas kumpens skond l-Artikolu 7, jekk jista' juri li l-kanċellazzjoni hi kkawzata minn ċirkostanzi staordinarji li ma setgħux jiġu evitati anki jekk il-miżuri raġonevoli kollha ġew meħudin.

4. L-onustal-provi fir-rigward tal-kwistjonijiet ta' jekk u meta l-passiġġier ġie informat bil-kanċellazzjoni tat-titjira għandha tkun ir-responsabbilitá tal-trasportatur ta' l-ajru li jopera.

Artikolu 6

Dewmien

1. Meta trasportatur ta' l-ajru li jopera jistenna b'mod raġonevoli li titjira tiġi mdewma lil hin mil-hin tat-tluq tagħha skedat:

- (a) għal sagħtejn jew aktar, fil-każ ta' titjiriet ta' 1 500 kilometru jew inqas; jew
- (b) għal tlett sigħat jew aktar, fil-każ tat-tijiriet intra-Komunitarji kollha ta' aktar minn 1 500 kilometru u għat-tijiriet oħrajn kollha bejn 1 500 u 3 500 kilometru; jew
- (ċ) għal erba' sigħat jew aktar, fil-każ tat-tijiriet kollha li ma jaqawx taht (a) jew (b),

passiġġieri għandhom jiġu offruti mil-trasportatur ta' l-ajru li jopera:

- (i) l-assistenza speċifikata fl-Artikolu 9(1)(a) u 9(2); u
- (ii) meta l-hin tat-tluq raġonevolment mistenni hu mill-inqas il-gurnata wara l-hin tat-tluq li kien imħabbar qabel, l-assistenza speċifikata fl-Artikolu 9(1)(b) u 9(1)(ċ); u
- (iii) meta d-dewmien hu ta' mill-inqas ħames sigħat, l-assistenza speċifikata fl-Artikolu 8(1)(a).

2. Fi kwalunkwe każ, l-assistenza għandha tiġi offruta fil-limiti tal-hin stabbiliti hawn fuq fir-rigward ta' kull parentesi ta' distanza.

Artikolu 7

Dritt għall-kumpens

1. Fejn referenza hi magħmula għal dan l-Artikolu, passiġġieri għandhom jirċievu kumpens li jammonta għal:

- (a) EUR 250 għat-titjiriet kollha ta' 1 500 kilometru jew inqas;
- (b) EUR 400 għat-titjiriet intra-Komunitarji kollha ta' aktar minn 1 500 kilometru, u għat-titjiriet oħrajn kollha bejn 1 500 u 3 500 kilometru;
- (ċ) EUR 600 għat-titjiriet kollha li ma jaqawx taht (a) jew (b).

Fid-determinazzjoni tad-distanza, il-baži għandha tkun l-aħhar destinazzjoni go liema l-fatt li l-persuna ma thallietx titla' jew il-kanċellazzjoni ser iddewwem il-wasla tal-passiġġier wara l-hin skedat.

2. Meta passiġġieri huma offruti possibiliba oħra biex jaslufid-destinazzjoni finali tagħhom fuq titjira alternattiva skond l-Artikolu 8, il-hin tal-wasla ta' liema ma taqbiżx il-hin tal-wasla skedat tat-titjira rreġistrata oriġinarjament

- (a) b'sagħtejn, fir-rigward tat-titjiriet kollha ta' 1 500 kilometru jew inqas; jew
- (b) b'tlett sigħat, fir-rigward tat-titjiriet intra-Komunitarji kollha ta' aktar minn 1 500 kilometru u għat-titjiriet oħrajn kollha bejn 1 500 u 3 500 kilometru; jew
- (ċ) b'erba' sigħat, fir-rigward tat-titjiriet kollha li ma jaqawx taht (a) jew (b),

il-trasportatur ta' l-ajru li jopera jista' jnaqqas il-kumpens previst fil-paragrafu 1 bi 50 %.

3. Il-kumpens imsejjah fil-paragrafu 1 għandu jiġi mħallas fi flus, permezz ta' trasferiment tal-bank elettroniku, ordnijiet tal-bank jew ċekkijiet tal-bank jew, bil-ftehim iffirmit tal-passiġġier, firċevuti tal-vjaġġ u/jew servizzi oħrajn.

4. Id-distanzi mogħtija fil-paragrafi 1 u 2 għandhom jiġu mkejlin permezz tal-metodu tal-*great circle route*.

Artikolu 8

Dritt għar-rimbors jew rotta differenti

1. Fejn referenza hi magħmula għal dan l-Artikolu, passiġġieri għandhom jiġu offruti l-ghazla bejn:

- (a) – rimbors fi żmien sebat ijiem, permezz tal-mezzi previsti fl-Artikolu 7(3), tal-prezz shih tal-biljett bil-prezz b'liema gie mixtri, għall-parti jew partijiet tal-vjaġġ li ma gewx magħmulin, u għall-parti jew partijiet li digá gew magħmulin jekk it-titjira m'għadhiex qed taqdi kwalunkwe skop fir-rigward tal-pjan ta' vjaġġ oriġinali tal-passiġġier, flimkien ma', meta rilevanti,
  - titjira lura għall-ewwel punt ta' tluq, ma' l-ewwel opportunità;
- (b) rotta differenti, taht kondizzjonijiet tat-trasport paragonabli, għad-destinazzjoni finali tagħhom ma' l-ewwel opportunità; jew

(ċ) rotta differenti, taht kondizzjonijiet tat-trasport paragonabli, għad-destinazzjoni finali tagħhom f'data aktar tard skond il-konvenjenza tal-passiġġier, sogġett għall-postijiet li qeghdin għad-dispożizzjoni.

2. Il-paragrafu 1(a) għandu japplika wkoll għal passiġġieri li t-titjiriet tagħhom jiformaw parti minn *package*, hliet għad-dritt għal rimbors fejn dan id-dritt iqum taht id-Direttiva 90/314/KEE.

3. Meta, fil-każ fejn belt, ċittá jew reġjuni hi moqdiya minn bosta ajruporti, trasportatur ta' l-ajru joffri passiġġier titjira għal ajruport alternattiv għal dak għal liema l-prenotazzjoni giet magħmula, il-trasportatur ta' l-ajru li jopera għandu jhallas l-ispiza tat-trasferiment tal-passiġġier minn dak l-ajruport alternattiv jew għal dak għal liema l-prenotazzjoni giet magħmula, jew għal destinazzjoni oħra li qeghda fil-qrib miftehma mal-passiġġier.

Artikolu 9

Id-dritt li hsieb tal-passiġġieri jiġi mehud

1. Fejn referenza hi magħmula għal dan l-Artikolu, passiġġieri għandhom jiġu offruti mingħajr hlas:

- (a) ikliet u hwejjeġ oħra ta' xorb u ta' ikel b'konnessjoni raġonevoli mal-hin li għandhom jistennew;
- (b) akkomodazzjoni flukanda f'każijiet
  - fejn isir meħtieġ li joqogħdu għal lejl waħda jew aktar, jew
  - fejn isir meħtieġ li l-passiġġier ikollu joqgħod għal żmien addizzjonali għal dak mahsub minnu;
- (ċ) trasport bejn l-ajruport u l-post ta' l-akkomodazzjoni (il-lukanda jew post iehor).

2. Barra minn dan, passiġġieri għandhom jiġu offruti mingħajr hlas żewġ sejhiet bit-telefon, telex jew messaggi bil-*fax*, jew *e-mails*.

3. Fl-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu, il-trasportatur ta' l-ajru li jopera għandu jagħti attenzjoni partikolari għall-htigijiet ta' persuni li għandhom mobbilitá mnaqqsa u kwalunkwe persuni li qeghdin magħhom, kif ukoll għall-htigijiet ta' tfal li qeghdin wahedhom.

Artikolu 10

Titjieb u tnaqqis fil-grad

1. Jekk trasportatur ta' l-ajru li jopera jpoġġi passiġġier f'klassi oghla minn dak għal liema l-biljett gie akkwistat, ma jista' jeħtieġ l-ebda hlas supplimentari.

2. Jekk trasportatur ta' l-ajru li jopera jpoġġi passiġġier fi klassi aktar baxxa minn dik għal liema l-biljett gie akkwistat, għandu fi żmien sebat ijiem, permezz tal-mezzi previsti fl-Artikolu 7(3), jagħti rimbors ta'

- (a) 30 % tal-prezz tal-biljett għat-titjiriet kollha ta' 1 500 kilometru jew inqas, jew

(b) 50 % tal-prezz tal-biljett għat-titjiriet kollha intra-Komunitarji ta' inqas minn 1 500 kilometru, hlief għal titjiriet bejn it-territorju Ewropew ta' l-Istati Membri u d-dipartimenti Franciżi barranin, u għat-titjiriet oħrajn kollha bejn 1 500 u 3 500 kilometru, jew

(ċ) 75 % tal-prezz tal-biljett għat-titjiriet kollha li ma jaqawx taħt (a) jew (b), inklużi titjiriet bejn it-territorju Ewropew ta' l-Istati Membri u d-dipartimenti Franciżi barranin.

Artikolu 11

Persuni b'mobbilità mnaqqsa jew htigijiet speċjali

1. Trasportaturi ta' l-ajru li joperaw għandhom jagħtu prijorità lill-ġarr ta' persuni b'mobbilità mnaqqsa u ta' kwalunkwe persuni jew klieb tas-servizz iċċertifikati li qeghdin magħhom, kif ukoll lit-tfal li qeghdin wahedhom.

2. F'każijiet fejn passigġieri ma jithallewx jitlegħu, kancellazzjoni u dewmien ta' kwalunkwe tul, persuni b'mobbilità mnaqqsa u kwalunkwe persuni li qeghdin magħhom, kif ukoll tfal li qeghdin wahedhom, għandhom ikollhom id-dritt li hsieb tagħhom tiġi mehuda skond l-Artikolu 9 malli hu possibbli.

Artikolu 12

Kumpens ulterjuri

1. Dan ir-Regolament għandu japplika bla hsara għad-drittijiet ta' passigġier għal kumpens ulterjuri. Dan il-kumpens mogħti taħt dan ir-Regolament jista' jiġi mnaqqas minn dan il-kumpens.

2. Bla hsara għal prinċipji rilevanti u regoli ta' liġi nazzjonali, inkluża l-każistika, il-paragrafu 1 m'għandux japplika għal passigġieri li hallew b'mod volontarju reżervazzjoni taħt l-Artikolu 4(1).

Artikolu 13

Dritt għal rimedju

F'każijiet fejn trasportatur ta' l-ajru li jopera jhallas kumpens jew jilhaq l-obbligazzjonijiet oħra li għandu d-dmir iwettaq taħt dan ir-Regolament, l-ebda dispożizzjoni ta' dan ir-Regolament ma jista' jiġi interpretat li jirrestringi d-dritt tiegħu li jfittex kumpens minn kwalunkwe persuna, inklużi partijiet terzi, skond il-liġi applikabbli. Partikolarment, dan ir-Regolament m'għandu bl-ebda mod jirrestringi d-dritt tal-trasportatur ta' l-ajru li jopera biex ifittex rimbors minn operatur tat-tour jew persuna oħra ma' liema l-trasportatur ta' l-ajru li jopera għandu kuntratt. B'mod simili, l-ebda dispożizzjoni ta' dan ir-Regolament ma tista' tiġi interpretata li tirrestringi d-dritt ta' operatur tat-tour jew ta' parti terza, barra minn passigġier, ma' liema trasportatur ta' l-ajru li jopera għandu kuntratt, biex ifittex rimbors jew kumpens mil-trasportatur ta' l-ajru li jopera skond il-liġijiet applikabbli rilevanti.

Artikolu 14

Obbligazzjoni li passigġieri jiġu informati tad-drittijiet tagħhom.

1. Il-trasportatur ta' l-ajru li jopera għandu jassigura li fiċ-check-in avviz li jista' jinqara' b'mod ċar li jkun jinsab fih it-test li ġej hu muri f'manjera li hi vizibbli b'mod ċar għall-passigġieri: "Jekk int miċhud milli titla' jew jekk it-titjira tiegħek hi kkanċellata jew mdewma għal mill-inqas sagħtejn, saqsi fil-post taċ-check-in jew fil-post minn fejn jitlegħu l-passigġieri għat-test li jiddikjara d-drittijiet tiegħek, partikolarment fir-rigward tal-kumpens u assistenza".

2. Trasportatur ta' l-ajru li jopera li ma jhallix lill-passigġieri jitlegħu jew li jikkancellata titjira għandu jipprovdi kull passigġier affettwat b'avviz bil-miktub li jistabbilixxi r-regoli għall-kumpens u assistenza skond dan ir-Regolament. Għandu wkoll jipprovdi kull passigġier affettwat minn dewmien ta' mill-inqas sagħtejn b'avviz ekwivalenti. Id-dettalji tal-kuntatt ta' l-organu nazzjonali nnominat imsejjah fl-Artikolu 16 għandu wkoll jinata' lill-passigġier f'forma bil-miktub.

3. Fir-rigward ta' persuni għomja u li għandhom diffikultajiet tal-viżjoni, id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu għandhom jiġu applikati bl-użu ta' mezzi alternattivi xierqa.

Artikolu 15

Esklużjoni tar-rinunzja

1. Obligazzjonijiet fir-rigward ta' passigġieri skond dan ir-Regolament ma jistgħux jiġu limitati jew irrinunzjati, partikolarment permezz ta' deroga jew klawżola li tirrestringi fil-kuntratt ta' ġarr.

2. Jekk, minkejja dan, din id-deroga jew klawżola li tirrestringi hi applikata fir-rigward ta' passigġier, jew jekk il-passigġier mhuwiex informat b'mod korrett tad-drittijiet tiegħu u għal dik ir-raġuni aċċetta kumpens li hu inferjuri għal dak previst f'dan ir-Regolament, il-passigġier għandu jibqa' intitolat li jiehu l-proċeduri neċessarji quddiem il-qrati jew organi kompetenti sabiex jikseb kumpens addizzjonali.

Artikolu 16

Ksur tar-Regolament

1. Kull Stat Membru għandu jinnomina organu responsabbli għall-infurzar ta' dan ir-Regolament fir-rigward ta' titjiriet minn ajruporti li jinstabu fit-territoju tiegħu u titjiriet minn pajjiż terz għal dawn l-ajruporti. Fejn xieraq, dan l-organu għandu jiehu l-mizuri meħtieġa biex jassigura li d-drittijiet ta' passigġieri huma mharsa. L-Istati Membri għandhom jinformaw lill-Kummissjoni ta' l-organu li ġie nnominat skond dan il-paragrafu.

2. Bla hsara għall-Artikolu 12, kull passigġier jista' jagħmel ilment lil kwalunkwe organu nnominat taht il-paragrafu 1, jew lil kwalunkwe organu kompetenti iehor innominat minn Stat Membru, dwar ksur allegat ta' dan ir-Regolament fi kwalunkwe ajruport li jinstab fit-territorju ta' Stat Membru jew fir-rigward ta' kwalunkwe titjira minn pajjiż terz għal ajruport li jinstab f'dak it-territorju.

3. Is-sanzjonijiet stabbiliti minn Stati Membri għal ksur ta' dan ir-Regolament għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u imġieġhla.

Artikolu 17

Rapport

Il-Kummissjoni għandha tirrapporta lill-Parlament Ewropew u lill-Konsill sa l-1 ta' Jannar 2007 dwar l-operazzjoni u r-rizultati ta' dan ir-Regolament, partikolarment dwar:

- l-inċidenza ta' kemm il-persuna ma thallietx titla' u ta' kancellazzjoni ta' titjiriet,
- l-estenzjoni possibbli ta' l-iskop ta' dan ir-Regolament għal passigġieri li għandhom kuntratt ma trasportatur Komuni-

tarju jew li għandhom reżervazzjoni fuq titjira li tagħmel parti minn "package tour" għal liema d-Direttiva 90/314/KEE tapplika u li jtilqu minn ajruport ta' pajjiż terz għal ajruport go Stat Membru, fuq titjiriet mhux operati minn trasportaturi ta' l-ajru Komunitarji,

- ir-reviżjoni possibbli ta' l-ammonti ta' kumpens imsejhin fl-Artikolu 7(1).

Ir-rapport għandu jiġi akkumpanjat fejn mehtieġ minn proposti leġislattivi.

Artikolu 18

Thassir

Ir-Regolament (KEE) Nru 295/91 għandu jiġi mhassar.

Artikolu 19

Dhul fis-sehh

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fl-17 ta' Frar 2005.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Strasbourg, fil-11 ta' Frar 2004.

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

P. COX

Għall-Konsill

Il-President

M. McDOWELL